

לאתר בית המדרש <

מה חדש בבית המדרש?

סוגיות אקטואליות בנושאים שונים הנוגעים למצוות התלויות בארץ

ללוחות אחוזי ערלה לחץ כאן
ללוח ערלה חורף תש"פ לחץ כאן

הפרשת תרומות ומעשרות מזיתים ומשמן זית
האם מותר לכהן להדליק נרות משמן זית של תרומה טמאה?
האם צריך להפריש תרומות ומעשרות משמן שנעשה מזיתים שנקנו מגוי?

פירות שנגמרה מלאכתם לאחר הכניסה לבית

בעדכונים האחרונים עסקנו בשלבים המחייבים את הפירות מהתורה בהפרשת תרומות ועשרות: גמר מלאכה וראיית פני הבית. כפי שהתבאר, הפירות מתחייבים מהתורה במעשרות, ואסור לאכול מהם אפילו אכילת עראי לפני הפרשת תרו"מ לאחר שנגמרה מלאכתם (כשנגמרה מלאכתם על דעת למוכרם), וכן לאחר שהוכנסו לבית דרך הכניסה הראשית.

אמנם, יש לדון האם הפירות הנלקחים לבית מתחייבים בסדר הזה דווקא, דהיינו שקודם נגמרה מלאכתם ואח"כ הוכנסו לבית, או שהם מתחייבים במעשרות גם אם הוכנסו לבית לפני גמר המלאכה.

דוגמאות לשאלות מצויות בנידון זה:

א. כפי שהובא בעדכון חודש תשרי, ענבים המיועדים לייין גמר מלאכתם הינו בגמר מלאכת הכנת היין, כלומר בעת סינון היין מהזגים והחרצנים. אולם, המכינים יין בביתם בדרך

למאמר המלא לחץ כאן

בסיעתא דשמיא יצא לאור

גליון הליכות שדה 205

לע"נ הגאון רבי אליקים שלנגר זצ"ל אשר במשך עשרות שנים ערך את גיליונות "הליכות שדה" נלבע ה' אב תשע"ט

במסגרת הפעילות הברוכה להפצת תורת ארץ ישראל על ידי בית המדרש להלכה בהתיישבות, מוציא בית המדרש ידיעון הליכות שדה אשר יוצא מספר פעמים בשנה. עם שדרוג הידיעון לאחרונה והגדלתו, הננו שמחים לבשר כי ישנה אפשרות לקבל את הידיעון במייל על פי הסכמתך.

לקבלת הידיעון שלחו

מייל חוזר <

תוכן הענינים לגיליון

205

- דברי זכרון והספד על הרב שלנגר זצ"ל
- כלאי הכרם
- על הספר עוד ינובון בשיבה
- שליחות בתרומה
- שיטת החזון איש בספיקא דדינא
- הוראות לקטיף חוויתי
- הפרשת חלה מקמחים מלאים
- הפרשת תרו"מ מעלי גפן ועלי פסיפלורה

כלל מכניסים את הענבים לבית ובתוך הבית מכינים מהם את היין ורק לאחר ששהה היין פרק זמן מסוים בחביות בתוך הבית מסננים אותו מהזגים והחרצנים. האם יין זה חייב בהפרשה או מכיוון שההכנסה לבית הייתה לפני גמר מלאכה הוא פטור מתרו"מ?

ב. בני חבורה לאפיית מצות שקצרו חיטים לצורך אפית מצות ומאחסנים אותם בבית אחד מהם עד שיתפנו להפריד את גרעיני החיטה מתוך השיבולים ולגמור את מלאכת החיטים האם חייבים בהפרשת תרומות ומעשרות מחיטים אלו או שמא נפטרו היות והוכנסו לבית לפני גמר מלאכה?

בנידון זה ישנה מחלוקת ראשונים:

א. דעת הרמב"ם (פ"ג מהל' מעשר הל' ו), הרמב"ן, ועוד: הפירות נקבעים למעשר אף כאשר גמר מלאכתם בבית.

ב. דעת רש"י ותוס' בברכות לא, ע"א וכן דעת הרשב"ם: פירות שהוכנסו לבית לפני גמר מלאכה וגמרו את מלאכתם בבית, אסורים באכילת קבע ומותרים באכילת עראי.

ג. דעת רבנו אפרים והרשב"א: פירות שהוכנסו לבית לפני גמר מלאכתם וגמרו את המלאכה בבית, פטורים מתרו"מ.

לפי שיטה זו, רבים שואלים:

מהו הדין אם לאחר גמר מלאכה יוציאו את הפירות מהבית ושוב יכניסו אותם אליו, האם במקרה כזה יתחייבו הפירות בתרו"מ לכו"ע?

תשובה: אף אם יוציאו את הפירות ויכניסום שוב הפירות אינם חייבים בתרומות ומעשרות.

מה הדין אם הכניסו פירות לבית לפני גמר מלאכה ואח"כ הוציאו אותם, גמרו את מלאכתם בחוץ וחזרו והכניסו לבית?

תשובה: גם בדין זה נחלקו הראשונים: דעת הרשב"ם: אפילו אם יוציאו את הפירות מהבית ויגמרו את המלאכה בחוץ ויחזירו לבית - לא

- גדרי אכילת קבע ועראי במעשרות
- כריתת האמנה לחיוב תרו"מ
- לוח ערלה חורף תש"פ

שנת תש"פ - שנת מעשר שני

התוצרת המשווקת כיום בחנויות, שייכת לשנת מעשר שני.

עם זאת, חשוב לדעת שישנה עדיין תוצרת שיתכן ושייכת לשנת מעשר עני בעיקר בשימורים, פירות יבשים, יינות, שמנים וכדומה.

לקריאת המאמר המלא לחץ כאן.

במסגרת בית ההוראה ע"ש הרב רחוברג זצ"ל

עונים רבני בית ההוראה במשך שעות היממה לשאלות הלכתיות בטלפון 02-6488888 שלוחה 31.

ניתן לקבל מידע או לשאול שאלות באתר בית המדרש להלכה בהתישבות,

יתחייבו בתרו"מ, מאחר שכבר נפטרו, וכלשון החזון איש מעשרות ריש סי' ג "אין כניסה אחר כניסה".

אך דעת רבינו אפרים והרשב"א: אם יוציאו את הפירות ויגמרו את המלאכה בחוץ ויחזירו - חייבים בהפרשת תרו"מ.

להלכה כ' החזון איש (מעשרות ריש סי' ג):
פירות שנגמרה מלאכתם בבית, יש להחמיר ולעשרם ולא לאכול מהם אכילת עראי בלי לעשר כדעת הרמב"ם והרמב"ן ועוד, אך אין להפריש מהם על טבל אחר שהוכנס לבית לאחר גמר המלאכה. אולם מחמת הספק לא יברך על הפרשה זו שכלל בידינו ספק ברכות להקל.

דין המכינים יין בביתם:

לעומת הנכתב לעיל, שונה הדין לגבי העושים יין בביתם וגמר מלאכתם של הענבים - סינון היין, נעשה בבית. הטעם לכך הוא מכיוון שהדרך בזמנינו להכין את היין בבית באופן זה כמבואר בתוס' בעבודה זרה נו: שרגילים לדרוך את הענבים בבית. לפיכך פסק הגרי"ש אלישיב זצ"ל שעל הפרשה זו אפשר לברך, עי' משפטי ארץ פרק ז' הערה לד.

אמנם בדרך אמונה (פ"ג מהל' מעשר צהה"ל ס"ק קכג) נשאר בזה בצ"ע אם יברך על הפרשה זו או לא. עוד כתב שם בצהה"ל שאין לעשות מדבר שנתמרח בבית פרוטה חמורה שעליה יחללו פירות שנגמרה מלאכתם ואחר כך נכנסו לבית.

לסיכום:

פירות או תבואה שנכנסו לבית לפני גמר המלאכה, לאחר גמר מלאכתם בבית יש להפריש מהם תרומות ומעשרות ללא ברכה מאחר ויש דעות שפירות אלו פטורים מהפרשת תרומות ומעשרות.

העושים יין בביתם ומסננים אותם בבית

או בכתובת האימייל
bhl@bhl.org.il

יכולים להפריש תרומות ומעשרות בברכה
אפילו שההכנסה לבית הייתה לפני גמר
המלאכה [ויש שהסתפקו בזה]. אמנם טוב
שלא יכינו מהפרשה זו פרוטה חמורה עבור
חילול פירות שנכנסו לבית לאחר גמר
המלאכה.

בברכת חורף בריא, מזכירות בית המדרש

אם אינך רואה מייל זה כראוי לחץ כאן

הודעה זו נשלחה ל- a0527112422@gmail.com ע"י bhl@bhl.org.il
הסרה מרשימת התפוצה דווח על ספאם

InforUMobile מערכת רב ערוצית לקשר עם הלקוח